

REESIA

Zondag 1 april 2007, Jeruzalem

aan Rectum Versum; 'de strontaanzuigende reet'

MWOEHAAAAHAHA!

Woutertje, Woutertje toch,

Wat een welgemeende edoch nonsensicale brief die je dat clubje in het Mechelse geschreven hebt. Misschien moet je die bos krullen eens laten knippen, broedertje Tuk, want die lokken lijken je warrig te maken. Wat wil je nu eigenlijk weten van die bende? Na een grondige lezing van jouw flutbriefje, heb ik onderstaande vragen eruit gefilterd en neem ik de vrijheid om erop te antwoorden, ondanks het feit dat ik druk bezig ben met een nieuw project. "De kruisiging van XXX-tus", waarbij ikzelf Maria speel en onbevlekt een drol uit mijn reet pers om die te kruisigen. Terwijl de verzamelde goege-meente op een hoek van de scène staat en stilletjes prevelt "nu gaat die man toch echt te ver". Dát is pas een passiespel.

Mwoehahaha!

MAAR ABATTOIR MEE BEZIG IS?

In de eerste plaats een relevante inhoud communiceren door middel van een zoektocht naar een democratie van theatrale middelen, me dunkt. Een gelijkschakelen van beeld, geluid, spel, licht, scenografie. Theater als dinosaurisch medium opnieuw proberen open te breken en onderzoeken hoe je een gelaagdheid op verschillende manieren kan ensceneren. Onderzoeken hoe je een eeuwenoud vocabularium van kunstgeschiedenis, beeldcultuur en filmhistorie naar theater kan transponeren en misbruiken. Het rituele er terug in pompen door oertheaterelementen te gebruiken zoals maskers, het repetitieve, de metamorfose, het enigma, trance door fysiek afzien - met als gevolg vaak een brutaliteit. Natuurlijk zijn de stukken autobiografisch, maar gedeconstrueerd en terug opgebouwd. Wie kan het wat schelen of ik al dan niet verliefd ben? Geen hond! Maar waar Abattoir vroeger met clichés en hun herkenbaarheid werkte, gebeurt dat vandaag eerder met rituelen. Zo breken we het autobiografische open en geven we het een universele dimensie. Nooit zijn de gasten van het slachthuis bezig met abstractie, wél met een zoeken naar vorm - waarbij inhoud noodzakelijk is, want in een tekstloos stuk dat bestaat uit deconstructie en ritualiteit wordt de vorm natuurlijk de inhoud. Verder denk ik na korte analyse van hun oeuvre - waarbij ze ook enkele van mijn visionaire stukken hebben heropgevoerd - dat er geen sprake is van individuele *plays* maar dat alles met mekaar te maken heeft. Ze kunnen apart gelezen worden, maar zijn ook een incestueus familieportret. Er wordt gerecupereerd en er is een inhoudelijk overkoe-pelend verhaal. Een fractie.

'Pieters, knokig mormel, refereert aan het begin van *Tinseltown* naar hoe mijn moesje in Tinseltown terecht komt met de bus. Van den Wyngaert, kutwijf, speelt mijn moeder in *Lalaland*, die van de bus stapt. In *Tinseltown* weet je niet dat het over mijn moesje gaat tot in *Lalaland*. Waar ik, zo blijkt, god ben en haar heb bevrucht, want ik ben de god in *Life on the Edge*, vertolkt door Vandecasteele, harige Neanderthaler. De kale Kaldunski in *Life on the Edge* speelt ook kale ikke, de serveuze die Van den Wyngaert neerzet in *Tinseltown* is de serveuze in m'n kelder uit *Life*, is het danseresje uit *Indie*, mijn vrouw 'opgesloten in een hok' in de kelder. Etc, etc...'

HOE GEPERVERTEERD GAAT HET ER AAN TOE?

EN WAT MET HET LANDSCHAP?

Idioot! Niet meer of minder geperverteerd dan onder de meesten die in dit wereldland-schap rondwalpen. Het mes van Abattoir is er één dat scherp is als het op vloerwerk aankomt, maar wanneer we het spelen verlaten, is er warmte en zorg. De enige reden waarom die vraag wel eens wordt gesteld, is omwille van het extreem brave en gezins-vriendelijke karakter van zoveel andere gezelschappen. Zoveel jonge collega-makers die nog nooit wat van ons gehad hebben, horen we zeggen "Abattoir is niks voor mij, teveel bloot". Theater heeft duizenden jaren de tijd om zich te ontwikkelen, en hier zijn we dan. Op twee benen leren lopen, met voor- en achternaam, aangekleed. Foei én dubbel foei voor dit citaat uit je open brief naar Abattoir: 'Maar wanneer omgekeerd goden als Jan Fabre en Jan Lauwers sinds Moe, maar op van hun Olympus nederdaten om als de kippen bij jullie premières te zijn, zou ik pas écht ongerust worden.' Jan en Jan maken op zijn minst auteurstheater dat genre-overschrijdend is en blijven zich door zelf-vooropge-stelde obstakels heen werken, in de betrachtting zichzelf te vernieuwen. Dit al twintig jaar lang als autonoom kunstenaarswezen.

Net als je Romeo Castellucci en je Pippo Delbono en je Erik Devolder.

Dus minder cynisme en ietwat meer respect zou je sieren, Wollige Zwizkwak, anders steek ik je speciale scoutseenheid in de fik. Je bent trouwens drie keer naar Lauwers' *Lobstershop* gaan kijken, dat heb je Lernous, dat dikke zwijn, zelf verteld.

WAT IS HET GEHEIM VAN HET ABATTOIR?

Ze werken zich de naad uit het lijf, sukkel! Dat is het geheim! Kundige mensen lijken het, die zich gedurende de helft van het maakproces waanzinnig veel vragen stellen en in de andere helft, wanneer de vloer bestegen wordt, met hoofdpijn naar huis gaan van al het denkwerk. Waarom ensceneren die jongens niet gewoon een bestaand stuk? Keer op keer blijven ze obstakels waaruit ze vertrekken creëren, voor zichzelf en het publiek. Eigenlijk maken die bende beenhouwers 'docu-meta-thrillers', ze vertrekken vanuit de biografie en gebruiken documentaire samples om er een nieuwe waarheid mee te vertel-len. Een thriller in zijn meest pure vorm is een vertelling waarbij je niet weet wat er vervolgens gaat gebeuren. Dat is hun eerste obstakel, hun intern meest gestelde vraag. Wat nu? En daarna? En wat daarna? Na elke mogelijke bevraging is er praktijk. En die is confronterend. Métier kan je leren, maar hoe straf de ambachtelijkheid ook is, ze vervalt in het niets wanneer er geen instinct aanwezig is. Het zijn de instincten die drij-ven tot het maken van een goede voorstelling. Het uitleggen van een voorstelling gaat nooit (dat kan niemand); je kan er alleen wat omheen praten. De mannekes van het vleesfabriek weten wat ze willen maken, maar vaak niet hoe, en gaan met een instinct aan het werk op de vloer. Meestal staan ze als compleet vreemden aan te kijken tegen wat ze die week weer gemaakt hebben. Vervolgens is er de herinnering aan wat de be-trachting was en kneden ze alles naar die essentie toe. Je kan alleen het mysterie van de realiteit vatten, door zo weinig mogelijk te weten en je eerder te laten drijven door pas-sie.

WAT MET DIE RECUPERATIE VAN EIGEN MATERIAAL?

Een artiest zal steeds weer proberen dat ene werk te maken dat al het vorige ongedaan kan maken. Eén werk dat al het vorige samenvat. Maar tussen wat hart en realiteit dic-teert, is er een verschil. Soms is het interessanter om het ene naast het andere werk te zien, omdat ze samen meer vertellen over wat het dan is dat de auteur probeert te vat-ten. Met die wetenschap bouwt het Abattoir bewuster aan een oeuvre dan aan één voor-stelling. Van het verhaal lijken ze liever weg te blijven. Zodra verhaal zijn intrede doet in het werk, wordt het saai. De avant-garde theatermaker Richard Foreman houdt al-leen van de eerste vijf minuten van een langspeler, daarna wordt het voorspelbaar. *Gal-lapagos* zijn vier set-ups. *Testament* drie set-ups. *Moe* een tiental set-ups. *Indie*: set-up na set-up. Zo ontstaat er een illusie van een stuwend plot. Theatraal gezien zijn ideeën boeiender dan het verhaal. De ideeën worden zo goed mogelijk vertaald in beelden en met elk beeld komt er een stemming, een sfeer. Je kan geen beeld maken zonder een sfeer, dat vergeten jonge beeldenmakers wel eens. Dus Abattoirs oeuvre steunt voor een heel groot stuk op sfeer, die een beeld maakt, dat een idee vertaalt. Op de combinatie van beelden worden theatrale mechanismen toegepast. Mechanismen als offer, het ge-recht, het lot, de zot, de metamorfose, de trance en het decor als mentale ruimte van de personae stuwten de verzameling van scènes dramatisch verder.

HORROR?

We zijn allemaal vlees. Wanneer ik een slachthuis bezoek, verbaast het mij altijd dat er aan de metalen haken geen mensen zijn opgehangen. Het is fascinerend hoe we vlees zijn beginnen zien. Er zijn generaties die niet langer weten wat vlees is, ze erkennen het alleen als plakjes in een pakje. De confrontatie met een varkenshoofd wordt iets heel exotisch. Door x-rays kunnen we vlees en botstructuren tegelijk bekijken. In de National Gallery in Londen hangt een prachtig pastelwerk van Degas waarop een vrouw haar rug droogt. Onderaan haar nek lijkt de ruggengraat haast uit het vlees te priemen. Dat geeft het lichaam zo veel meer fragiliteit. Ik denk niet dat Degas gepro-beerd heeft een horror-pastel te maken, en net zo min probeert het Abattoir horror-stukken te maken. De gruwel ontstaat in de dialectiek tussen fragiliteit en bijvoorbeeld brutaliteit of mechanica. Natuurlijk maken ze veel stukken over fragiele mensen, over mensen die niet op hun gemak zijn. Soms zelfs hysterisch. En de acteurs zijn vrijgevig in hun spel, waardoor een voorstelling heel direct kan worden. En wanneer je extreem direct wordt, raak je mensen - ze worden beledigd, ze huilen, beven of worden bang. De kerngroep van het Abattoir gelooft in het veruiterlijken van één emotionele lading, die genuanceerd en overdacht is. Er is een groot gevoel voor orde nodig bij het maken van een goede voorstelling. Zelfs al wacht je op het toeval en laat je je instincten los op de planken, dan is dat omdat je nog meer en met geweld wilt ordenen. Waarom zou je het, nadat elk gevoel al op de planken is gezet, willen overdoen? Omdat tijdsgeest een verandering van instincten bepaalt. Wat op zijn beurt goesting geeft dingen over te doen, maar dan scherper, duidelijker, brutaler. De tijdsgeest beleven en dat via spelers aan een publiek rapporteren. 'Dat wil het slachthuis. Daarom maken ze geen abstract werk. Dat gaat alleen over de esthetica van de maker, over wat hij mooi vindt. Daar zit geen spanning in. Dat gaat alleen over 'Mooi, hein? Mooi. Interessant.' Dát is pas hor-ror.

DOONS

VINDEN JULLIE MIJ LEUK? ONDERGETEKEND, W. HILLAERT

Laat mij, Wilfried, hier los van Abattoir een zeer persoonlijke mening ventileren. Ik kots van de kneuterigheid die de huiskamer heeft verlaten en de werkkamer van de criticus is ingeslopen. Vergeet dan nog een uitspraak als 'toch veel spelplezier gezien vanavond' en 'ik heb er niets van begrepen, ik vond het een slechte voorstelling'. Ik heb het vooral over de recensent die plotseling heel bezorgd is geworden over de toegankelijkheid van een voorstelling, over de criticus met zijn 'oei oei oei, vinden de mensen dat wel leuk en begrijpelijk'. Het mag toch allemaal een pak slimmer of flink wat naïe-ver - extremer dus, dat bulder ik nu al jaren. Veel extreme ideeën missen we. Maar dit zijn primitieve tijden waarin het verhaal belangrijker is dan het idee. Dus moeten we het idee binnensmoken in het verhaal. Wat een gedoe. Deel in plaats van sterren nu eens zweepslagen uit aan die behoorlijke regietjes die keurig repertoire ensceneren. Dat ze mij, Wilfried Pateet-Borremans, maar eens een krantencolumn geven waarin ik de recensent recenseer.

Mwoehahaha!

WAT WILLEN DIE GASTEN MET HUN PUBLIEK?

Die willen helemaal niets met of van hun publiek! Het werk tonen, ja dat wel. Dat ze er zelf maar wat van maken, de mensen. Dat kunnen ze best. Soms lachen ze heel hard. En soms vinden ze het heel vervelend, dan gaan ze weg. Soms zijn ze heel gefascineerd, dat vinden de kinderen van het vleeshuis misschien wel het fijnst, als ze gebiologeerd aandachtig zijn.

Wat heerlijk dat een voorstelling als *Lala-land* jouw premature theorie over de Chaostriologie naar de kloten hielp. Het Mechels vleesbedrijf catert niet aan de verwachtingen, zeker niet aan die van de recensent. Voor zichzelf herhalend entertainment, daar zijn televisie, weekbladen en veel andere gezelschappen voor.

Ik zeg het nog één keer. Ik haat theatermakers die stukken van vijfhonderd jaar geleden relevant vinden. Ik haat acteurs, die werkschuwe flikkers. Ik haat actrices, domme ganzen die zich een weg naar boven pijpen. Maar ik hou van het publiek.

Zowel de poshy kunstkakkers als de gothic chicks als de internetnerds.

Omdat die hummeltjes massaal komen. Ze zijn eerlijk, slim en heel mooi. Ze vinden theater vaak saai. Ze zijn kritisch en houden de druk op de vleesketel hoog. Ze zijn niet bang om achteraf te vragen waar *Testament* nu eigenlijk over ging of om te zeggen dat het hun lievelings-Abattoirvoorstelling is. Ze quoten mijn uitspraken op Myspace en stelen affiches uit het straatbeeld. Velen zijn ouder dan ik. Bij die voorstelling die jou niks deed, zaten sommigen van hen stilletjes in de zaal te bleiten. Soms lopen ze kotsend weg uit een voorstelling, maar dat doe ik ook. Steeds meer en meer, trouwens. Onze deuren staan open. En laat dat nu net zijn wat het Abattoir ook beoogt.

Nu ga ik werken en mijn vrouw slaan. Hard.

Hoogachtend,

Wilfried Pateet-Borremans

